

του κόσμου το
ξανάνιωμα μ' εσέ να
πάρνει τέλος.

ΥΜΝΟΣ ΣΤΟΝ ΠΑΡΘΕΝΩΝΑ

**Το συγκεκριμένο απόσπασμα
«Ύμνος στον Παρθενώνα» ανήκει
στον ποιητική συλλογή του Κ.
Παλαμά «Η φλογέρα του
βασιλιά» (1910).**

**Αποτελεί ένα από τα
σημαντικότερα έργα του και
χαρακτηρίζει μία εποχή ελπίδων
για την αναγέννηση της Ελλάδας,
η οποία διακρίνεται για το
μεγαλοϊδεατισμό της.**

**Το έργο, που χωρίζεται σε
δώδεκα λόγους, αποτελεί μια
μεγάλη επικολυρική σύνθεση με
κεντρική μορφή το Βυζαντινό
αυτοκράτορα Βασίλειο Β'
Βουλγαροκτόνο.**

«Η φλογέρα του βασιλιά»
εκφράζει ταυτόχρονα την ψυχή
του ένδοξου βασιλιά και την πνοή
του ποιητή. Στον «Τρίτο Λόγο» ο
Βουλγαροκτόνος φεύγει νικητής
από τη Μακεδονία.

**Πηγαίνει στην Αθήνα για να
προσκυνήσει την Παναγία την
Αθηνιώτισσα στον Παρθενώνα. Ο
ποιητής συνδέει τη βυζαντινή
παράδοση με την αρχαία.**

**Συνθέτει ένα λυρικό ύμνο στον
αρχαίο ναό της ομορφιάς, που
συμβολίζει την ακμή του
ελληνικού πνεύματος και
χαρακτηρίζεται ως το ανώτερο
επίτευγμα.**

Ενότητες- Πλαγιότιτλοι

**1η ενότητα: «Εσύ 'σαι ... και σα
ζωγραφισμένε» (στίχ. 1-10): Ο
Παρθενώνας ως η Θαυμαστή
ισορροπία ρυθμού, σχεδίου και
ιδέας (απόλυτη ομορφιά).**

2η ενότητα: «Ναέ, τα θέμελά σου... τραγούδι»(στιχ. 11-26): Ο Παρθενώνας ως δημιούργημα μιας ελεύθερης χώρας που έχει αίσθηση του μέτρου: η αρμονία της κλασικής αρχαιότητας .

**3η ενότητα: «Κι ακούστε! ...τέλος»
(στιχ. 27-35): Η υπερβατική
δύναμη του ναού του Παρθενώνα,
ως μνημείου εξαίρετης ομορφιάς.
Η επιστροφή του ανθρώπου
πάντοτε στο ναό της ομορφιάς.**

**Ολόκληρο το συγκεκριμένο
απόσπασμα αποτελεί ένα λυρικό¹
ύμνο στον αρχαίο ναό της
ομορφιάς και του ελεύθερου
πνεύματος.**

**Στο πρώτο μέρος του ποιήματος ο
Παρθενώνας ταυτίζεται με την
απόλυτη ομορφιά, που υψώνεται
πάνω από τους λαούς και τις
Θρησκείες, και υμνείται για τη
θαυμαστή ισορροπία και αρμονία**

Στη συνέχεια, αναφέρεται στους ανθρώπους, που συνέλαβαν και πραγματοποίησαν αυτό το έργο τέχνης.

**Ο αρχαίος ναός του απόλυτου
κάλλους αποτελεί δημιούργημα
μιας ελεύθερης χώρας, που
διαθέτει αίσθηση του μέτρου,
ερμηνεύει την αγαστή ισορροπία
ρυθμού, σχεδίου και ιδέας.**

Τη θαυμαστή αυτή αρμονία, το
μέτρο του αρχαίου ναού των
Αθηνών αντιπαραθέτει ο ποιητής
με τις πυραμίδες της Αιγύπτου,
που εντυπωσιάζουν με τον όγκο,
αλλά όχι με τη χάρη τους.

Ο Παρθενώνας παρουσιάζεται ως σύμβολο της Δημοκρατίας και του Νόμου της πολιτείας. Τέλος, γίνεται αναφορά στη δυναμική αυτού του συμβόλου για τον ελληνισμό και την ανθρωπότητα.

**Κάθε άνθρωπος οφείλει να
ξεκινάει και να καταλήγει στον
πανέμορφο ναό, για να νιώθει
ολοκληρωμένος και ευτυχής. Η
ομορφιά φέρνει ευτυχία.**

**Στο πρώτο απόσπασμα ο
Παρθενώνας αναδεικνύεται και
υμνείται ως η Θαυμαστή
ισορροπία ρυθμού, σχεδίου και
ιδέας.**

**Ο ποιητής με λυρικό τρόπο
συνθέτει έναν ύμνο στον αρχαίο
ναό της ομορφιάς, της αρμονίας,
της χάρης. Στη δεύτερη ενότητα το
μέτρο του Παρθενώνα αντιτίθεται
στον όγκο των Πυραμίδων.**

Οι Πυραμίδες έχουν βέβαια,
μεγαλοπρέπεια, αλλά τους λείπει
η κομψότητα και χάρη. Ο
Παρθενώνας είναι δημιούργημα
μιας ελεύθερης χώρας που
διαθέτει την αίσθηση του μέτρου.

**Στην τρίτη ενότητα ο ποιητής
αναφέρεται στην υπερβατική
δύναμη αυτού του μνημείου της
απόλυτης ομορφιάς. Κάθε
άνθρωπος, παγκοσμίως, οφείλει
να ξεκινάει από τον Παρθενώνα.**

Αφού γνωρίσει και άλλα έργα της ανθρώπινης δημιουργίας, εκεί πρέπει να επιστρέφει, για να νιώσει ολοκληρωμένος.

**Η γλώσσα που χρησιμοποιεί ο
Παλαμάς είναι η δημοτική, την
οποία ο ποιητής καλλιεργεί, ώστε
να χαρίσει στο ελληνικό έθνος ένα
σημαντικό ποιητικό έργο αλλά και
έναν πλούσιο γλωσσικό οδηγό.**

Το ύφος του ποιήματος είναι
υψηλό, μεγαλόπρεπο, επιβλητικό,
όπως απαιτείται από το θέμα του.
Στιχουργικά, χρησιμοποιείται ο
ιαμβικός ανομοιοκατάληκτος
δεκαπεντασύλλαβος.

**Στο ποίημα διαφαίνεται η
αρχαιογνωσία του ποιητή μέσα
από τη λειτουργική χρήση
ιστορικών και μυθικών στοιχείων.**

Η χρήση του β' ενικού προσώπου
προσδίδει στο έργο αμεσότητα
και δημιουργεί την αίσθηση ενός
σταθερού άξονα αναφοράς και
μιας αέναης κλιμάκωσης ρυθμού
και ιδέας.

Σχήματα Λόγου

Μεταφορές: «Εσύ 'σαι, που
κορόνα σου φορείς το Βράχο;
(στιχ. 1)», «Εσύ 'σαι, Βράχε, που το
ναό κρατάς, κορόνα της
κορόνας;» (στιχ. 2),

«λόγος το μάρμαρο ἐγινε κι η ιδέα τέχνη» (στ. 6), «στη χώρα τη Θαυματουργή που τα στοχάζεται όλα» (στιχ. 7), «ήρθες απάνου απ' τους λαούς και απάνου απ' τις θρησκείες» (στιχ. 9),

«λυγερόκορμε» (στιχ. 10), «μηδέ το μέτωπό σου εσέ πάει πέρα από τα γνέφια» (στιχ. 13), «Ανάλαφρα κρατάν εσέ στου αέρα τη διαφανάδα τη γλαυκή των Ολυμπίων τα χέρια» (στιχ. 15-16) ,

«Κι η αρχοντική μορφή σου εσέ δίχως Θρασά να πάει για να χαθεί στ' απέραντα που μάτι δε τη φτάνει» (στιχ. 17-18), «δυνάστη αιματοπότη» (στιχ. 22),